

Monumentnummer*: 522173

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 12 december 2001
Kadaster deel/nr 82617/130

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wormer Wormerland Noord-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wormer

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wormer F 5480

Omschrijving**

Inleiding

GraanSILO, in 1912 gebouwd in vroege nieuw-zakelijke trant voor de firma Gebroeders Laan ten behoeve van de opslag van graan (thans onbewerkte rijst). De silo, tegenwoordig voorzien van de naam 'Lassie', maakt deel uit van het pellerijcomplex 'Mercurius'. De ruim 36 meter hoge silo torent boven de overige bebouwing lang de Zaan uit en is een onderdeel van een reeks pellerijen en opslaggebouwen die in opdracht van de firma Laan tot stand kwamen. De gespecialiseerde betonfirma F.J. Stulemijer uit Breda (in deze periode werkgever van ingenieur Jan Gerko Wiebenga) zorgde voor de uitvoering -en mogelijk ook voor het ontwerp- van deze silo, één van de eerste geheel in gewapend beton uitgevoerde graansilo's in Nederland. De opslagfunctie laat zich goed aflezen via de gesloten, meerzijdige wanden van de silocellen.

Omschrijving

Op een rechthoekige plattegrond in gestort gewapend beton opgetrokken silogebouw van 42,5 x 15 x 36,5 meter (l x b x h) met licht overkragend plat dak. De liftschacht aan de westelijke kopse kant doorbreekt de dakrand en is eveneens plat en met mastiek gedekt. Aan de westelijke zijde zijn de onderste twee lagen in het zicht gelaten: een sokkel van rustica betonblokken met zes twaalfruits en vier negenruits ijzeren kozijnen onder gladde betonnen lateien en een centrale opgeklampte deur. De onderbouw heeft ook een betonnen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bakgoot en afzaat. De opbouw volgt de octogonale doorsnede van de silocellen, drie aan de korte zijden en negen aan de lange, op de Zaan georiënteerde zijde. De vlakke zone onder de dakrand heeft staande lichtsleuven, afwisselend enkel en paarsgewijs. De opbouw van de dakdoorbrekende liftschacht heeft een tweede laag lichtsleuven, het trappenhuis hieronder paarsgewijze, in hoogte verspringende lichtsleuven (alle lichtsleuven zijn naderhand dichtgezet).

De naar de Zaan gerichte zuidgevel wordt over de hele lengte, tot ongeveer de halve hoogte, aan het zicht onttrokken door het pakhuis 'Silo/Oslo'. Het zichtbare deel van de zuidwand is voorzien van de naam 'Lassie' in kolossale kapitalen die elk een compartiment beslaan. Ook van de oostgevel is alleen de bovenste helft zichtbaar. De noordzijde wordt grotendeels aan het zicht onttrokken door de haverhoutfabriek uit 1910-1911 en pletterij 'De Zwaan' uit 1951. In de onderste twee bouwlagen bevindt zich een betonconstructie bestaande uit vierkante pijlers, liggers en vloeren. De ruimte tussen de pijlers dient voor de opstelling van de rijstslijpmachines. Het opslaggedeelte hierboven bestaat uit zeventwintig achthoekige, aan de onderzijde trechtervormige, compartimenten, in negen rijen van drie. De achthoekige vorm wordt door middel van de afschuiningen van de compartimenten gesuggereerd aan de buitenzijde. Het centrale westelijke compartiment wordt ingenomen door het trappenhuis en de liftschacht. De compartimenten zijn ruim twintig meter hoog en in vier kwart-delen opgesplitst. De rijst wordt door een zuiginstallatie en met vijzels naar de zolderverdieping getransporteerd om daar over de compartimenten verdeeld te worden.

Waardering

Uit 1912 daterende graansilo, thans genaamd 'Lassie', van algemeen belang wegens cultuur- en architectuurhistorische alsook industrieel-archeologische en typologische waarde als historisch-functioneel onderdeel van het pellerijcomplex 'Mercurius' en als één van de vroegste voorbeelden van een geheel in gewapend beton uitgevoerd en in de architectuur daarop afgestemd silogebouw voor de grootschalige, gemechaniseerde opslag van graan (later rijst) in Nederland. Tevens van belang als representant van de zich technologisch vernieuwende en vanouds langs de Zaan gevestigde voedingsindustrie. Voorts van grote ensemblewaarde wegens de historisch-functionele en ruimtelijke samenhang met de naburige industriebebouwing langs de Zaan.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Functie

Silo